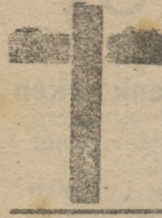

De Mandelgalm

Katholiek-Vlaamsch-Nationaal Weekblad voor Iseghem en Omliggende

AANONDINGEN

De prijs wordt bepaald in overeenkomst met het bestuur van 't blad.

Inschrijving op alle postkantoren

Een jaar 15,00 fr. 6 maand 8,00 fr.
3 maand 4,00 fr. Buitenland 25,00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22, Iseghem

Verantwoordelijke uitgever:
Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postrek. 2024 66

Alle mededeelingen moeten ten laatste den
Woensdag middag voor 't verschijnen van
't blad binnengezonden zijn.

Het amnestie-scenario in het Belgisch Parlement

Het laatste Belgisch-parlementair scenario is niet kwaad innegezet. Van Cauwelaert brengt zijn wetsvoorstel op de poppen. Jaspas-Janson amendeert zoo dat er zelfs geen verjaring intreedt voor de ernstige gevallen. Van de Vijvere speelt de gewone rol en brengt een amendement, dat een heele stap vooruit is op de voorstellen der regering... maar men zelfs met het gewapend oog geen spoor van amnestie ontdekt.

Pas hebben de katholieke Vlamingen Vlaanderen helpen leveren aan Frankrijk. De heer Van Cauwelaert wordt de belgische-rethor van Vlaanderen. Wat de heer Rubbens heeft gezegd kan ons minder interesseeren.

De auteur van «Pluimpje» heeft zich een oogenblik aanzien voor den David die den Goliath van het Vlaamsch Nationalisme ging neerslaan, och arme. Het jong mens is echter te bloedloos voor zulke karwei. Late hij in plaats van naar te dalen in het strijdperk, nog wat zijn broek gaan verslijten op de bank der lagere school om te leeren schrijven zonder fouten.

En heel het boeltje wordt verdaagd tot in November. Dan krijgen we verjaring misschien ook voor de groote gevallen en wellicht ook amnestie... voor de gevallen beneden de vijf jaar. In elk geval de amnestie is weer eens begraven met de medehulp van Van Cauwelaert.

Van Cauwelaert heeft zich overtroffen in zijn liefdesverklaringen aan het adres van België: de man met den driekleurigen sjerp, de gewezen lof-redenaar van Alb. Rodenbach, bemint België omdat hij Vlaanderen bemint. Amnestie bezegelde de Belgische zege op het Vlaamsch separatisme, enz. enz.

Maar Janson heeft hem een certificaat van goede en Belgische vaderlandsliefde bezorgd. Jaspas heeft er nog een patriotisch schupje bijgedaan.

En het Belgisch antwoord? Het stellen van de kabinetkwestie tegen alle amnestie en het voorstel van een verjaring, waarvan al de groote veroordeelden zouden uitgesloten blijven. De triomf van Hymans-Janson op de Vlaamsch-belgicistische lafheid.

Zelfs de «Etoile belge» van Buyl vindt dat zulke amnestie-voorstanders tot de goede belgen zijn te rekenen. Kortom men kan voorstander zijn van amnestie en goede Belg op voorwaarde de amnestie te kelderen!

Ja, Brussel durft dat omdat het de lafheid van de Vlamingen kent. Trouwens de koning had reeds den pols gevoeld van Van Cauwelaert.

M. Jaspas avaat le sourire. En de gelaarsde kater — alias kleine Max van Brussel — was in de nopjes. En den volgenden dag, bracht «De Standaard» een lang artikel waaruit bleek dat de katholieke Vlaamsche Kamergroep weer een triomf had behaald.

Men weet te Brussel dat deze boerejongen, die het tot burgemeester bracht enkel nog stekelig kan zijn te hebben geen plaatsen van afgevaardigde-beheerder uit te deelen.

Tien jaren na den wapenstilstand. België dat sedert honderd jaar Vlaanderen tracht eronder te krijgen, dat zich vanwege de Vlamingen zoo veel moet doen vergeven, dat België kan aan de activisten nog geen vergiffenis schenken.

Van Cauwelaert is zoo gemeen geweest om ons te verwijten dat wij geen amnestie verlangen. Zijn haat jegens de van majesteitsschenisschuldige Vlaamsche nationalist doet van onder het laagje Spaansch-Brabantsch vernis een zekere gemeenheid schemeren.

Het Belgische Hof — een troepje vreemdelingen, die hun Duitsche afkomst willen doen vergeven — blijft onverbiddelijk.

«Deze gedachte was onuitsprekbaar voor ons. Daarom hebben wij voorgesteld al de straffen voor verjaard te verklaren, de veroordeelden te begenadigen, een uitgebreide genademaatregel te treffen voor degenen, die tot kleine straffen veroordeeld werden en ze ondergaan hebben».

Hoe zegde de Latijnen ook weer: quo perdec vult Jupiter dementat. Die Jupiter wil ten verdere voeren slaat hij met waanzin.

Dit wil dus zeggen dat de liberalen bereid zijn om enkele armzalige toevengingen te doen uit vrees dat anders de amnestie er zou komen.

De Belgische machthebbers zijn waanzinnig. Moest in de huidige omstandigheden een onweer loskomen boven België, wat een losbarsting van haat zou er tegen het belgische regiem in Vlaanderen losbreken.

En daartoe leent Van Cauwelaert zich. Hij heeft de gelukwenschen van Jaspas verdiend.

Laat de «Nation belge» maar zijn scalpdans uitrusten op de weerloosheid van de misérable Borms. Laten de vuilmeiden de «Vlaamsche» bladen à la Nieuws van den Dag het parool van Brussel maar volgen.

En niettegenstaande de larmoyante toon van zijn redevoering is ons misprijzen voor zijn lafheid er niet op verminderd.

De Vlaamsche haat zal het die machthebbers wel eens betaald zetten.

Ter nagedachtenis van Z. E. H. Hendrik Dierckx

Wij verleenen volgaarne plaatsruimte aan volgende oproep:

Vlamingen. Oud-strijders. Op 21 Mei l. l. werd te Hoboken zijn geboortedorp, de Z. E. H. Hendrik Dierckx, onderpastoor van St Anna-Borgerhout, en oud-krijgsmoezenier door een machtige volksschaar ten grave gedragen.

zijn humonora te Hoogstraten en studeerde wisa-begeerte en Godgeleerdheid te Mechelen, alwaar Hij in 1907 Priester gewijd werd. Nog het zelfde jaar werd Hij onderpastoor benoemd in St Anna parochie Borgerhout wat Hij tot aan zijn dood is gebleven.

Dit afsterven is voor de Vlamingen een Oud-strijders niet onopgemerkt voorbijgegaan, want niemand, van al degenen die onzen heldhaftigen priester gedurende de verschrikkelijke oorlogsjaren hebben gekend of maar een enkele maal hebben ontmoet kan den indruk wegwischen, die deze heerlijke figuur op hem heeft gelaten.

Heel den tijd der lange oorlogsjaren door stond Hij vooraan, in de loopgraven, in de vuurlinie, Hij heeft er te midden van zijn Vlaamsche jongens, honderdmaal de dood in de oogen gezien. Hij was de Priester die de «jongens» opbeurde en hielp; Hij was de vriend die met hen een pint ging pakken en schertsend zei «dat ze den Duitsch eens een rammeling van belang zouden toedienens»; Hij was de onversaagde en de dapperste, die reeds te Luik tusschen de Duitschers zit, en langs Beeringen weet te ontkomen te voet en per trein te Antwerpen terugkeert. Hij was de offervaardige die, als iedereen gaan loopen was, met gekwetsten op den rug door een kogelregen, over een breede gracht trekt, en dan verder dezen gewonde op een kruiwagen van aan de Nethe tot in Kontich voert om hem daar aan het «Rood Kruis» te overhandigen.

En heel zijn schoone leven en zalig afsterven getuigen van wat Hij was: een priester naar het hart, een Vlaming van de daad!

Aan den IJzer ontsnapt Hij telkens als bij mirakel, want in deze hel van ijzer en vuur, spuwen de vuurmonden dood en vernieling rondom hem. Maar hier krijgt de dood Hem niet te pikken; Hij mag niet sterven, Hij mag niet sneuvelen. Hij moet leven en leiden diegenen die met Hem den ateligen doodendans ontspringen.

E. H. Hendrik Dierckx, geboren op 20 December 1882 te Hoboken, deed

als bij mirakel, want in deze hel van ijzer en vuur, spuwen de vuurmonden dood en vernieling rondom hem. Maar hier krijgt de dood Hem niet te pikken; Hij mag niet sterven, Hij mag niet sneuvelen. Hij moet leven en leiden diegenen die met Hem den ateligen doodendans ontspringen.

Hij zal de vredes-encycliek van den Paus, die niet mag afgelezen worden, toch doen weerklinken en de officie die zijn brankardiers lastig vallen, die die geen oorden hebben voor zijn woord steekt Hij, zonder eenigen vorm van «rapports» of «process» zijn groote sterke vuist onder den neus, en wel op zulke manier dat hen nooit meer den lust bekruipt het spelletje te herbeginnen.

En als vuile «Sureté Militaire» het van generaal De Ceuninck, minister van Oorlog, klaar krijgt, dat E. H. Dr. Paul Van der Meulen, naar het eiland Cézenber verbanneen wordt, dan springt Hij in een heilige verontwaardiging recht en verdedigt voor al wie het hooren wil dezen anderen waarheidsheld.

Die daad kost E. H. Dierckx zijn verplaatsing van het 9e Linie naar het vervoerkorps. De waarheid klinkt nu gevaarlijk in de eerste lijnen van de gruwel, logen, list.

Maar later als er te weinigen zijn, dan moet Hij opnieuw met het le Jagers te voet, ter slachting.

Nog eens na den oorlog maakt Hij kennis met de «Sureté Militaire», die het Hem kwalijk neemt, dat Hij in zijn sermoen, op de begrafenis van wijlen Herman Van den Rieck, niet malsch is voor de volksverdruckers en rond-uit zegt dat deze Vlaamsche martelaar op de Grootte Markt te Antwerpen, om zijn Vlaming zijn werd doodgeschoten.

Zoo was de Aalmoezenier Dierckx, onvervaard.

Vlamingen, Oud-strijders, Aalmoezenier Dierckx was een der onzen, Hij was Vlaming en daarom kreeg Hij niet veel van België. Hij droeg nooit decoraties en zou ze ook nooit gedragen hebben, zoolang zijn Vlaamsch volk verdrukt werd. Wij hebben het honderden malen zien gebeuren, dat anderen door de regering werden gehuldigd, omdat zij deze dienden, en zoodoende dikwijls niet ontzagen hun bloedeigen volk in den rug te schieten of te verraden. Laat ons hierop 't gepaste antwoord geven.

Waar de officieelen voor den E. H. Dierckx slechts miskening over hadden, zullen wij toonen dat wij onze dooden eeren en beminnen.

Wij zullen den priester, den Vlaming, den Oud-strijder die hulde brengen die Hem toekomt: de dankbare hulde van het Vlaamsche Volk.

Daarom heeft het komiteit het gelukkig gedacht opgevat een grootsche Heldenhuldezerk als blijvende herinnering op te richten.

Namens het Komiteit

«E. H. Dierckx-hulde»
De Voorzitter: SERAF TRIO,
Voorzitter V.O.S.-B.V.O.S. Hoboken;
De Onder-Voorzitter: J. JONKENS
Voorzitter V.O.S. Borgerhout.
De Sekretaris-Penningmeester:
H. VERSTAPPEN.

Ond.-Voorz. V.O.S.-B.V.O.S. Hoboken
De Leden: Meijuffer Schenk, voorz. «St Lutgardiskring» Borgerhout;
Heeren: Dielen, voorz. «Lode Dosselkring» Borgerhout; F. C. De Buyscher, bestuurslid id.; Vrints, onderv. V.O.S. id.; Delannoy E. bestuurslid V.O.S. Hoboken; John Graf, id.

Het komiteit durft stellig rekenen op de vrijgevigheid aller Vlamingen, zonder onderscheid van denkwijze.

Alle stortingen worden dankbaar ontvangen op

«E. H. Dierckx-hulde»
Postheknummer 2230.17 Hoboken.

JONGE VLAMINGEN LET OP!

Aanstaande jaar, verkiezingen voor de Kamer, het Senaat en de Provincieraad.

Om kiezer te zijn moet ge aan de volgende voorwaarden beantwoorden:

- 1. Belg zijn (Helas!!);
- 2. Tenminste 21 jaar oud zijn op 1 Mei 1929;
- 3. Van 1 Januari tot 1 Juli 1928 in de gemeente verblijven, waar ge kiezer zijt.

De kiezerslijsten voor de wetgevende Kamers en de gemeente, voorlopig gesloten op 20 September 1928, mogen door het publiek nagezien worden van af 23 September, in de politie-commissariaten en op het gemeentehuis.

De reclamaties, in verband met die lijsten, moeten ingediend worden bij het schepencollege ten laatste op 22 November 1928.

EINDELIJK!

De extradebatten in de Kamer zijn geëindigd. De 78 socialistes hebben niets kunnen veroveren en mogen het met leeghe handen afstappen.

De katholieke Vlaamsche demokraten zijn met al de brokken wegge-loopen!

MENSCHENBEULEN

Nu toch het legerafragsstuk aan de dagorde is, voel ik mij innerlijk verplicht noegens datgene te schrijven, wat men mij verboden heeft te zeggen in een meeting, die niet mocht doorgaan om de goede orde en de rust van een gemeente niet te verstoren.

Ik herhaal het, dat ik gedurende mijn diensttijd van 30 September 1925 tot 30 Oktober 1926 feiten heb gezien, die niet onbekend mogen blijven aan de vele vaders en moeders, welke geen degelijk denkbeeld hebben over «militarisme».

Ik maakte deel uit van het 5e eskadron, te regiment lansiers, te Luik in de Caserne des Ecoliers, Boulevard de la Constitution.

Onder de vele sukkelars was er één Firmin Goossens, een weesjongen, uit Geeraardsbergen, welke van zijn 15 jaar in de koolmijnen had gewerkt, gansch kromgegroeid, onopgeleefd, maar met een gaf wachmeester Beckers ons «portez armes» in den paardenstal. We stonden daar reeds meer dan twee uur de herhaling van altijd 't zelfde te doen. Dit heerschap vloekte, raasde en tierde omdat onze «carabines» niet gelijktijdig met melodieuzen slag op den grond neerkwamen. Firmin Goossens, door ons Flusken genoemd, ging naar den dresseur en vroeg heel beleefd in zijn dialect: Wachmeester, mag 'k astambliëf is naar de gemakken gaon, ik kan serieus nemie wachten... Die kleine gegalonneerde Beckers schoot in een Waalsch furie en riep: Terug stomme ezel, demi tour. Flusken deed een demi tour à la Fluskens, want hij kon het niet geleerd krijgen. Op dat oogenblik sprong de wachmeester op Fluske, stampte hem met zijn harde zwarte botten en sloeg waar hij Flusken raken kon, tot de sukkeleer weer op zijn plaats in «de file» stond.

Wij stonden daar, de vuisten gebald, innerlijk brieschend van dollen woede, maar verlamd door schrik en ontstentenis. Telkens als ik hier aan denk, voel ik een brandend zelfverwijt me doorknagen. Ik vraag me zelf af hoe ik dat heb kunnen aanzien en hoe het kwam dat ik op dien beul niet ben toegesprongen en waarom wij allen aan zulk een menschenbeul het leven nog lieten. Maar wij waren zoo afgebeuld, zoo laks gemaakt, het kleinste greintje persoonlijkheid was ons ontnommen. Ik waande me dikwijls op de galeien, wanneer we met die groote zwarte klompen en blauw bevulde broek, haast kaal geschoren hoofd op rijen van twee door de gang traptten, zoodat die gelijmatige ploefende gang ons ontzenuwden.

Dat was de eerste periode van Fluskens lijden, het zou daarmee niet uit zijn. Hier laat ik een verklaring volgen welke Flusken mij gaf om te verhalen voor het bureau, de eetheid er van kan getuigd worden door al de jongens van ons eskadron:

Rond 9 uur nadat ik mijn paard had afgezaald, zei de brigadier van de week tegen mij vlugger te zijn. Ik vroeg: wat moeten wij doen, weeral rotte passage zeker (pansage wil zeggen paarden borstelen en dat nam soms 8 uur van den dag in beslag, leve den 14 maandendienst! n. v. d. s.). De wachmeester kwam op dat oogenblik afgelopen, duwde mij in een ledige litière (plaats waar een paard staat n. v. d. s.) en gaf mij twee klompen in mijn gezicht met mijn vuist, mijn kaak doet er nog zeer van. Dan pakte hij me bij de vest en zei: Kom mee naar boven, naar mijn kamer. Ik nam een karabien, dreigde en zei: Sla nu nog ne keer met uw vuist als ge durft!

't Is spijtig dat ge een zot zijt of anders had ik u al lang geslagen, antwoorde de wachmeester. «Ik ben niet meer zot of gij, zegde ik». De andere voegde daaraan toe: en als morgen uw harnacemant niet proper is zal ik u mee naar boven sleuren».

Deze nieuwe beul was wachmeester

Maes, ex-metsersdiener, afkomstig van Middelkerke. Het rapport, dat Fluske op mijn aandringen had gevraagd liep uit op een groote nul, niettegenstaande ik van onzen kapitein hoorde zeggen: «Oui, c'est la manière à Maes de frapper».

Fluske werd een zondebok, moest de bij uitstek vuilste karweitjes doen en is eindelijk afgegaan met een kapotte keel, die niets anders dan schorre geluiden meer kon voortbrengen, dit werd hem gelapt door een adjudant, welke Fluske verplichtte, om gedurende meer dan twee uur al springende rond de manège te loopen, omdat hij geen volgte, dit is paarden acrobatie, kon doen.

Moet ik nog gewagen hoe wachmeester Van Nieuwenhuysse tegen Louis Kramer, uit Antwerpen riep: Gij zult kreveeren of desertereeren, daar zal ik voor zorgen, dit omdat de jongen met een gaf wachmeester Beckers ons «portez armes» in den paardenstal. We stonden daar reeds meer dan twee uur de herhaling van altijd 't zelfde te doen. Dit heerschap vloekte, raasde en tierde omdat onze «carabines» niet gelijktijdig met melodieuzen slag op den grond neerkwamen. Firmin Goossens, door ons Flusken genoemd, ging naar den dresseur en vroeg heel beleefd in zijn dialect: Wachmeester, mag 'k astambliëf is naar de gemakken gaon, ik kan serieus nemie wachten... Die kleine gegalonneerde Beckers schoot in een Waalsch furie en riep: Terug stomme ezel, demi tour. Flusken deed een demi tour à la Fluskens, want hij kon het niet geleerd krijgen. Op dat oogenblik sprong de wachmeester op Fluske, stampte hem met zijn harde zwarte botten en sloeg waar hij Flusken raken kon, tot de sukkeleer weer op zijn plaats in «de file» stond.

Of nu ik toch aan den gang ben, zal ik hier nog een verklaring laten volgen van een jongen, Fruithof Alfred, persoonlijk aan mij gedictieerd daar ik ze vertalen moest voor het bureau:

«Gisteren morgen (27 Juli 1926) bleef ik te bed liggen, daar ik ziek was. Wachmeester Maes kwam de kamer binnen en sprong op mijn bed, hij wilde het dekfel van mijn lichaam trekken en zei: Ge moet opstaan, of anders doe ik u in de kas steken. Ik antwoordde dat ik niet kon opstaan en dat ik eerst den geneesheer wilde afwachten. Toen nam hij mij bij de keel, heeft zoodanig genepen dat ik mijn adem haast niet meer kon halen, hij schudde me hard en gaf me een slag op de wang. Intusschen schold hij me uit voor 't smeerlap, bandiet, vagebond, luiertik, dat ik te laf was om op te staan. Toen ging hij weg en zei: ge zult er niet goedkoop van af komen».

Ik heb gezegd: Wie zijt gij, welk recht hebt gij om me te slagen, in het burgersleven zou ik u niet willen be- zien, want dan zoudt ge te gemeen zijn voor mij, want ik ben veel beter dan gij. De dokter, die daarna is geweest heeft me van dienst ontslagen».

Weer die Maes, Was het dan te verwonderen dat wij haast komplotteerden tot het uitvoeren van een weer-wraak. En denkt ge dat die Maes gestraft werd? Maar neen, de zieke sukkelaar had natuurlijk gelogen en kreeg en berisping voor smaadt aan de overheid! (sic.)

Och ja, nog een feitje. Wachmeester Beckers, de eerste Deibler waarvoor ik sprak, zei aan een brigadier welke hem kwam mededeelen dat een soldaat de Vicq de Cumplich (duivel-doe-al in het eskadron) zich niet had gewasschen: «Allez chercher la cravache au magasin du premier chef et je vous donne pleine autorisation de le cravacher».

En dan is het niet uit, nog vele zaken zou ik kunnen schrijven over mishandeling, diefstal op groote schaal, ontucht, wangedrag...

Is het dan te verwonderen dat men anti-, ja verwoede anti-militaristen kan zien als men zoo iets heeft meegemaakt. Ik ben er blij om, dat leven meegemaakt te hebben in plaats van een school voor reserve luitenanten, nu tenminste kan ik me beroemen een goed idee te hebben over menschen-kultuur en verbeesting onder 't Belgisch leger.

Dat is dus maar een klein hoekje van dien grooten sluier opgelicht, en al 't andere wat ik van die gesoldeerde beulen weet mag ik niet zeggen, dit opgelegd stilzwijgen martelt me meer dan een pijnbank der 16e eeuw 't zou kunnen.

Alles, alles heb ik tot in zijn kleinste onbeduidende details gezien en toen ben ik weggegaan vol narigheid, vol walg voor dat tyraniserende, folterend militarisme.

JUL MARIEN.

Uit onzen Pijkoker

De Katholieke democratie. Naar aanleiding van een artikel Regeeringscrisis... Amnestie... besluit de heer Van Schuylenbergh in «Ons Volksblad» het christen, Vlaamsch en volkgezind weekblad van het arrond. Aalst:

«We moeten oprecht eerlijk bekennen dat het voor 't ministerie bespottelijk zou geweest zijn, na drie maand hardnekkigen strijd voor de militaire wet, over zulke ajuimpel uit te slijbben en in den gracht te vallen».

«De Tijds», het orgaan der katholieke democratie verheugt er zich over dat de tegenstanders van de militaire wetsvoorstellen en de voorstanders van onmiddellijke en algeheele amnestie geklopt zijn geworden.

Kunnen de leiders nog wel lager vallen?

In «De Standaard»

van 22 dezer kan men lezen dat te Budapest, tot zelfs in de trams, het Hongaarsche Credo hangt: «Ik geloof in de nationale heropstanding van Hongarije». «De Standaard» noemt dat prachtig. Wij ook! Maar wij zeggen hetzelfde voor Vlaanderen, en «De Standaard» niet, die helpt de Belgische verdruckers. Dat is 't verschil tusschen hem en ons.

Van Cauwelaert

zei in het debat over amnestie: «Ik zie België geern omdat Vlaanderen in België ligt». Als morgen België in Frankrijk ligt, als Frankrijk ons heelemaal zal binnenpalmen, dan zal Van Cauwelaert zeggen: «Ik zie Frankrijk geerne», omdat België in Frankrijk ligt».

De socialistes

kregen kloot met de jongste senaatsverkiezing te Gent. De socialist Balthazar zegt in «Le Peuple» (21-9-28), dat het volk onverschillig wordt aan de socialistische praktijken. We gelooven hem wel. Hoe zouden de arbeiders het niet beu worden van zoo gekuld en bedrogen te worden!

De «Nation Belge»

van 19 dezer bekent in een hoofdartikel dat zij er niets om zou geven als de Vlamingen en de Walen elk hun eigen pot kookten. Maar... «nous devons compter avec le voisin». Wij moeten afrekenen met Frankrijk! Kostelijke bekentenis. 't Is aan dat Frankrijk dat heel de bende van staatskatholieke en liberale volksvertegenwoordigers, ons verkocht hebben. In een vrij Vlaanderen zouden ze terecht staan voor hoogverraad!

Het Fransch blad

«Petit Havre», dus van de stad waar de Belgische regering tijdens den oorlog geteerd en gesmeerd heeft, schreef enkele dagen geleden dat de Vlamingen allemaal Duitschgezinden zijn, dat zij de Duitschers met vriend-schap hebben ontvangen en in den oorlog vergeten hebben hun plicht te doen. «Petit Havre» neemt waarschijnlijk al de Waalsche en Brusselsche embuskes die gedurende den oorlog in Havere zaten, voor Vlamingen. Mis jongen, de Vlamingen zaten aan den IJzer, waar «Petit Havre» nooit kwam. Kijk maar naar de namen op de kruisens, 95 ten honderd dooden, 95 t. h. Vlamingen. Maar 't recht waarvoor ze gevallen zijn is begraven met hun lijken.

«De Standaard»

schreef veertien dagen geleden over zijn Vlaamsche vergezichten. Het zijn er mooie! Luistert maar liever: «Eerst moet het Vaderland gereed en dan zullen we het Vlaamsch recht opeischen, zooniet sta 'k op de barricades», zoo zegde Van Cauwelaert. Hij zit nu in een burgemeesterzetel tegen zooveel tienduizenden per jaar. Voorwaar 'n lekkere barricade! Maar achter 't Vlaamsch recht mogen we fluiten. Na 't vergezicht van de barricade, kregen we dat van de verwoeste gewesten. Eerst die opgebouwd, dan spreken we over de rest. De opbouw voltooid, kwam er een derde vergezicht: Wij moeten den frank reddend, en als dat klaar is, dan lossen we de Vlaamsche zaak op. De frank is met haken en ooggen aangeezet, maar van het Vlaamsche rechtsherstel kan men nog zooveel niet zeggen. Het vierde vergezicht van de Belgicisten is 't prachtigste, het meestbelovende: «Wordt Rijk!». En vernimt ze allemaal willen rijk worden, hebben ze geen tijd meer om nog te zorgen voor het Vlaamsch herstel. 't Geweten zit bij die lage politiekers op de plaats waar hun geldzak zit. We hopen dat hun vijfde vergezicht een «bec de gaz» zal zijn.

Om niet te vergeten!
 Donderdag 6 September was 't in de Kamer te doen om te stemmen voor de zes maand.
 Bij de zesde stemming waren er van de 78 socialisten nog 45 aanwezig.
 De andere hadden hun botten gevaagd aan de zes maand.

Wat willen de socialist?
 De socialisten hebben in de Kamer 220 redevoeringen uitgesproken en we zien ons verplicht hen de vraag te stellen:
WAT WILLEN ZE?
 Zijn ze voor de zesmaand of niet en als ze er voor zijn waarom stellen ze dan amendementen voor met 6, 8 en 10 maanden dienst.
 Ze noemen zich anti-militaristen en hun voorstellen zijn zoo militaristisch als die van de Broqueville.

Het anti-militaristische Frankrijk.
 Op de Fransche begroting voor 1929 is de post voor het ministerie van oorlog gestegen met 784 miljoen fr. tot 6815 miljoen frank. De uitgaven voor de zeemacht bedragen 2960 miljoen frank, of 509 miljoen meer dan het vorige jaar, zodat het militarisme in Frankrijk thans 9775 miljoen frank opsloort of bijna een kwart van de totale uitgaven.
 Wat denkt de heer Stresemann over deze astronomische cijfers, die blijkbaar een uitloeijsel zijn van den «geest van Locarno» en van het Kellogg-pacht?

En om het voortbestaan van de Fransche hegemonie te verzekeren, wordt ook het leger van den Belgischen vazalstaat op de Fransche bevel sterk uitgebreid met de medewerking van den «flamingant» Van Cauwelaert en de overige «trekpaarden» van het Fransch imperialisme.

Het Franco-belgisch militair accoord.

Op 25 Juli l.l. zegde de Waalsche socialist Mathieu in de Kamer:
 «Ik mag dus zeggen dat het Franco-belgisch accoord, fataal zwaar weegt op de huidige debatten. Dit is algemeen bekend en het wordt niet betwist dat de verdediging van Luxemburg aan Frankrijk toevertrouwd wordt. Wie wordt belast met de dekking van Luxemburg? Is het ook Frankrijk? Om die dekking te verzekeren moet er voor den aanvang der vijandelijkheden stelling genomen. Zult gij aan de Fransche troepen toelaten bij voorbaat bij ons dekkings-troepen te komen vestigen? Het Fransch-belgisch accoord biedt ernstige nadeelen. Is ons lot eeuwig verbonden aan dat van Frankrijk? De overeenkomsten van den staf binden ons aan Frankrijk. Daarom heb ik het recht te zeggen dat de huidige wetsvoorstel uit het Fransch-belgisch militair accoord vermits het klaarblijkend is dat krachtens dit accoord de verdediging van Luxemburg aan Frankrijk wordt toevertrouwd».

Meneer Fiellien.

Meneer Fiellien, de Marolleman van Brussel, die in de Kamers de vuilmeid speelt van de Ministers, schrijft in de Volksstem (de Vuilstem zeggen ze overal) dat hij zijn buik zeer heeft wanneer hij Nederlandsch of beschaafd Vlaamsch hoort spreken.
 Wij kunnen het gemakkelijker geloovent! De Marollenbeschaving van dien meneer, die Fransch met haar op Marollaansch spreekt, kan eene beschaafde taal niet verteren!
 Wij kennen een boek dat in het Fransch geschreven is, onder titel: «Blancs et Noirs».
 Wij verwittigen meneer Fiellien een tweede maal: «Als hij nog dergelijke hatelijken in zijn «Vuilstem» schrijft, zullen wij eens dat proper boekje ontleden.
 Of kent die vieze meneer er mischien de schrijver niet van?»

De Amnestiecommissie.

Het bureau van de Kamer heeft de bijzondere commissie samengesteld, belast het wetsvoorstel te bestuderen betreffende de amnestie, evenals de amendementen ingediend door de regering en M. Vandevijvere.
 Deze commissie werd als volgt samen gesteld: HH. Vandevijvere, Renkin, Van Dievoet, en Van den Eynde (katholieken); HH. J. Destrée, Huysmans, Merlot en Souplit (socialisten); HH. Buyl en Pierco (liberalen).
 De commissie waarvan M. Tibbaut het voorzitterschap waarneemt, is samengeroepen voor Woensdag 26 September. Ze mag op hare vergaderingen, ten raadplegenden titel, de HH. Van Cauwelaert, Soudan, Boedt, Sommerhausen en Van Isacker uitnoodigen.
 Veel moeten we niet verwachten van 't kuikente dat die heeren hier gaan uitbroeden.

De stomiteit van 't Leger.

De oud-strijder René Petit, 23 Linie, drager van 7 frontstrepen en een half dozijn decoraties moest zijne soldatenkleederen binnendoen. Daar zij een weinig beschadigd waren door de motten wou 't leger hem de som van 17 fr. 30 doen betalen. De jongen weigerde. En op zekeren dag stonden er twee gendarmen aan zijn deur en moest hij voor 8 dagen opnieuw binnendoen.
 Om die 17 fr. 30 in te winnen gaf den stommen troep hem dus voor acht dagen de kost.
 De jongen heeft de decoraties, die hij van 't dankbare Vaderland heeft gekregen, diep onder den mesthoop begraven.

Lichamelijke Opvoeding

Gezondheid, fysieke kracht, behendigheid en vlugheid, lichaams-schoonheid en initiatief, moed, durf en volhardende wil, zijn dat niet de bestanddeelen waaruit menschen worden gevormd, die sterk staan in 't leven, die boven blijven op het wereld-tij?

Ik weet niet hoe het gaat, maar het komt mij voor, nu ik de ware betekenis van al die dingen beter vat, dat er in mijn collegejaren weinig of geen tijd en aandacht gewijd werden aan dit evenwijdig ontwikkelen van geest en lijf; of liever dat er schier nooit overpeinsd werd dat de mensch is een redelijk schepsel Gods, hebbende eene onsterfelijke ziel en ook een lichaam, waarmede niettegenstaande zijn sterfelijkeid toch moet afgerekend worden zoolang wij hier rondloeden.
 De fysieke opvoeding, zooals Demeny zegt, stelt ten doel, die krachten over dewelke wij mogelijks kunnen beschikken, te doen uitkomen om ze te kunnen benuttigen, maar ook het lichaam te tuchtigen. Zij is het in daadwerkelijkheid brengen der zedelijke krachten.
 De eenheid van het menselijk wezen is dusdanig, dat men de lichamelijke volmaking niet mag afscheiden van de ontwikkeling der geestelijke persoonlijkheid; op tegenovergestelde doeleinden aansturen is even verkeerd.

Uit mijn verblijf in Engeland waar, naar mijn inzien, het evenwicht soms wel wordt verbroken langs de andere zijde, door het sportificeren van de schooljaren, heb ik een paar voorbeelden onthouden, die tot nadenken aansporen.
 Ik ging soms, eerst uit nieuwsgierigheid, daarna uit belangstelling, bokslessen zien, bij een professor in het vak.
 Laat mij eerst zeggen dat boksen, het klassieke boksen, het fijne boksen, nu ik beter weet wat het is, heelmaal niet is de beestige brutale aanzicht-klopperij die men gewoonlijk denkt dat het is.
 Denkt daarom evenwel niet dat ik de massa-hysterie goedkeur waarvan ons onlangs de match Carpenter-Beckett een voorbeeld gaf.
 Nu, bij dien Engelschen professor kwam dagelijks na schooltijd een dame uit den goeuden burgerstand met haar knaapje van 15 jaar.
 't Ventje zag er in 't begin uit alsof een flesch Schot's Emulsie hem meer zou gebaat hebben dan een bokslas, en toch was het daarvoor dat zijn moeder hem bracht.

«Ja zei ze, hij heeft heelmaal 't moolig temperament, schuchter, talmend, aarzeland; verstandig genoeg, maar hij laat zich nu al bespotten op school door jongens die kleiner zijn dan hij zelf; en ik wil nu eenmaal niet als het enigszins mogelijk is, dat hij met die plooi in zijn karakter het strijperk van het leven inga; want dan is hij een verloren man; en ik zie maar een goed middel en dat is, van nu af aan, zijn kampvaardigheid, zijn wilskracht, zijn durf aan te kweken door boksen, en dan is dat, geloof mij vrij, daartoe de soevereine weg».

Elk neme nu hier uit wat hem best aanstaat of verschoppe wat hij mis vindt; dan zal er toch nog onvoorwaardelijk overblijven: het psychofysiologisch inzicht der moeder, dat in juistheid en waarheid minstens zoo na staat als dat van sommige opvoeders en leeraars die door eigen opleiding bevooroordeeld of geblinddoekt de juiste verhoudingen niet zien konden.

Het andere gebeurde in een der prachtige clubs van Manchester.
 Telken dag van 7 tot 8 uur kwamen twee Japaneesche studenten hun partijtje billard spelen op eene tafel die voor hen was voorbehouden voor dien tijd.
 Op een zekeren dag was een groote roode Schot alleen bezig op die tafel wat oefenooten te doen, wanneer de twee kleine tengere gele mannetjes, keurig en deftig gekleed, zwingend de zaal binnen slieden met hun hoedje in hun handen.
 Ze sloegen den speler gade voor een paar stonden, maar hij wijdde geen de minste aandacht aan hen.
 Ze spraken hem beleefd en kalmjes aan en vroegen hem vriendelijk een der andere tafels te kiezen.
 Hij viel uit en werd hoogpurper van whisky en toorn — en speelde gramstorig voort.
 Daarop verwijderden zich de twee Japanezen, fezelden iets tegen elkander, kwamen terug en even bedaard en beleefd herhaalden ze hun vraag.
 Nieuw getier van onzen Schot en toen hij opnieuw zijn stootstok wilde opnemen, gebeurde er in eens iets waar niemand eenig gedacht van had en voor onmiddellijk gevolg had dat onze geweldige Walter Jack, gebroken en lam van onder de billardtafel met moeite rechtloep.
 De twee donkere ventjes trokken hun vest uit, gingen hun handen wassen en zoo kalm alsof ze net een kopje thee hadden gebruikt, begonnen ze hun spel.

Wat dit Jiu-jitsu anekdootje hier in dit deftig opvoedkundig tijdschrift te stellen heeft?
 Dat zult ge best begrijpen als ge overdenkt wat een geestelijke en zedelijke kracht er steekt, wat een alles overmeesterende wil tot stuwkracht dient in het land van dit stamtruchte vernuftige volkje — waar ook de

stoutste en sterkste akrobaten vandaan komen. ***

De bekwaamheden en geschiktheden die uit een harmonisch ontwikkelen van het algemeen menschelijk complex der studeerende jeugd moeten groeien, kunnen aangeworven worden door aangepaste oefeningen, die, steunende op de anatomie en de physiologie van het menselijk lichaam, gericht worden volgens dit programma van volledige ontwikkeling. Door eene goede lichamelijke opvoeding kweekt men gezamenlijk kracht en lenigheid aan.
 De stijfheid, en de daaruitvoortspruitende onbeholpenheid in gang en voorkomen, worden veroorzaakt door zenuwachtige samentrekking.
 Het onderricht moet er naar streven om die stramheid te bestrijden en de schoonheid in vorm en beweging beoogen.

Om tot dezen uitslag te komen mag het fysieke onderricht niet steunen op het afzonderlijk werk van één orgaan of één spierengroep; het beste wordt gegeven door de deelname van heel het lichaam; en zoo verstaan laat de lichamelijke opvoeding de hoofdrol over aan het zenuwstelsel en niet aan de spieren uitsluitelijk.
 Het spel bij het kind stelt de eerste fysieke opvoeding daar.
 Een kind dat speelt, zich verzet, maakt zijn gansche wezen werkstellig, en wanneer het ophoudt gracielijk te zijn, wanneer het harmonieuzer evenwicht verbroken wordt, moeten wij het toetschrijven aan de tussenkomst van stelsels die niet steunen op het nagaan der menselijke natuur en het naleven der wetten die haar beheerschen.

Deze leermeester die in de school voor het lichamenlijk onderricht te zorgen heeft, moet de organen der beweging kennen, hun bouw en mechanisme, de physiologie van den spierenarbeid, de uitwerkselen op ademhalingsverrichtingen, bloedsomloop en zenuwstelsel, en de noodzakelijkheid beseffen van eene geleidelijke opvoeding.
 Wat in de lichamelijke oefeningen moet betracht worden is niet zooveel de ontwikkeling van den biceps of de verwijding van den borstomtrek voor hen zelve, maar wel den heilzamen invloed op de verstandelijke en zedelijke krachten van het kind.
 Want al de gaven van den geest en zijn werking komen ten slotte toch neer op eenzelvige en onveranderlijke organisch-physiologische verrichtingen die op hoon beurt rechtstreeks onder den invloed komen te staan van de verschillende wisselwerkingen der onderscheiden stelsels.
 Want zoo zijn hart en longen, bloed en zenuwen, spieren en spijsvertering met al de werkingen met en tusschen hoe kan dan de stielman goed werk leveren?

Kan een kunstenaar zijne ziel uitzingen op eene piano, waar snaren aan ontbreken of toetsen ontbrekend zijn? Door het verwaarloozen van deze natuurlijke essentiële gegevens werd een onderwijsstelsel opgebouwd dat in de gestichten vele middelmatigen, onbeholpenen, lomppoppen, onhandigen en bedeesden heeft gekweekt.
 En ieder van ons die in de juist doorgemaakte crisis over en oog heeft open gehad voor wat het leven werkelijk was, en ondervonden heeft wat het van ieder van ons vergen kan, heeft die onzalige onmacht, in zich gevoeld die uit dat verkeerd seminarietelsel dat vooral onze vooroorlogische college's beheerschte, is overgebleven.
 Want de mesten onder ons hebben, soms tot hun schade en schande, bevonden dat uit een onderricht dat over jaren gaat, toch iets meer zou moeten geroepen zijn en dat er iets wat anders noodig is dan Latijn en Grieksch en dat de gaven van den geest van den modernen geschoolden man wat diepers en wat breeders te beteekenen hebben dan een goed geheugen.
 En ik ben overtuigd dat velen zoals ik zullen betreuren, de tekortkomingen aan harmonieuzer ontwikkeling van lijf en geest waaronder wij allen te lijden hebben gehad; en waarvan trouwens onze eigene opvoeders, gekweekt in dezelfde school en genomen uit de eigenste middens, geen 't minste begrip hadden.

DR. ALB. VAN DRIESSE.
 (VI. Opvoedk. Tijdschrift).

De staking te Brussel geïndigd

Zaterdag voormiddag werd in La Maison du Peuple te Brussel, een stakersvergadering gehouden. Er werd een dagorde voorgesteld waarin ook bestatigd werd dat afdruizenden arbeiders uit het bouwvak niet genoegzaam hun plicht deden om hun recht te veroveren, daar ze niet gesyndiceerd zijn». De bijeenkomst eindigde met de beslissing Maandag den arbeid te hernemen.
 Le Peuple meldt dat de dagorde de meerderheid van stemmen niet bekwaam, doch daar volgens het reglement, de drie vierden de voortzetting der staking moeten beslissen, zoo werd tot de werkherneming besloten.
 De inzet van den strijd was, altijd volgens Le Peuple, het bekomen van 6,30 fr. voor de metsers en 5,50 fr. voor de dienders. De patroons hadden door de pers laten melden dat ze een algemeene verhoging van 0,25 fr. per uur zouden toekennen.
 «'t Is weinig, 't is te weinig, maar 't is toch iets» beoordeelt Le Peuple.

Nationalistische Zegepraal in het arrondissement Aalst

Aalst is er voor gekend... het strijdploer is er niet uit de lucht en de strijd wordt er, jaar in jaar uit gevoerd met de scherpte die diegene van vele andere arrondissementen in verkiezingsperiodes benadert.
 De nationalistische kunnen er fier op gaan de leiding van den strijd te hebben en deze te houden op een waardig peil.
 Zelfs een eenvoudige verkiezing voor den werkrechtsraad weten ze op een algemeen politiek en zuiver principieel terrein te voeren.
 Onbetwistbaar draagt dit veel bij tot de politieke opvoeding der bevolking.
 Zondag 23 September was het herkiezing voor de plaatsvervangers der werkrechtsraden daar de verkiezing van 3 Juni verbroken was geworden.
 Aalst is een bijzonder arrondissement:

Uit het zuiden en de heele lijn Geeraardsbergen Denderleeuw en Denderleeuw Sottegem trekken duizenden werklieden naar Wallonië of naar Brussel terwijl het kanton Herzele het gros der franschmans levert.
 Deze franschmans zijn in meerderheid goede partijgenooten en onder de reizende werklieden is de toestand zoo dat een gemeente waar we de meerderheid hebben geen kiezer-getuigen leveren kon. In de gemeenten met meerderheid voor ons als Woutbrechtegem, Ressegem, St Antelinks enz., was het getal mannelijke stemmers zeer gering terwijl haast alle vrouwen onder den naam kantwerkster waren aangegeven.
 Met dien toestand en zonder de

minste propaganda van onzentwege was de toestand op 3 Juni aldus:
 Katholieken 7964 stemmen
 Vlaamsche Nat. 3946 »
 Liberalen 1306 »
 Socialisten 9400 »

De uitslag van Zondag 23 September gaf aan de:
 Katholieken 7004 stemmen
 Vlaamsche Nat. 4491 »
 Liberalen 1231 »
 Socialisten 9925 »
 Of op 3 1/2 maand tijd voor de katholieken een:
 Verlies van 960 stemmen.
 Voor de liberalen een:
 Verlies van 75 stemmen.
 Voor de socialisten een winst van 525 stemmen.
 Voor de Vlaamsche Nationalisten eene aanwinst van 545 stemmen.
 Deze aanwinst is geen buitengewone, ze is geleidelijk en in verhouding voor elk kanton.

Het is niet waar dat de bevolking onverschillig is tegenover de militaire kwestie: den achteruitgang der katholieken en onzen vooruitgang binnen de periode waarin deze kwestie op de dagorde kwam is er het beste bewijs van. Door deze verkiezing valt een katholieke verkozen, wordt een Vlaamsch-Nationalist verkozen.
 De vlaggen wapperen op de Vlaamsche Huizen van het arrondissement Aalst, de geestdrift heerscht in de rangen en met verdubbelden ijver gaat ieder er aan het werk naar nieuwe zegepraal.
 Mei 1929 WORDT een zegepraal voor het arrondissement Aalst.
 Dat staat, onwankelbaar, vast.

«De transitiohandel, die dus slechts 42 t.h. van den algemeenen handel scheen te vertegenwoordigen, bedraagt in werkelijkheid 58 t.h. van het totaal, terwijl de bijzondere handel van 58 tot op 42 t.h. daalt; het transitio overtreft dus den bijzondere handel met 38 t.h.
 Indien men den doorvoerhandel (bij den uitvoer), als uitvoer beschouwd, tegenover den bijzonderen uitvoerhandel stelde, zou men zelfs vaststellen dat hij deze laatste met 75 t.h. of ongeveer 1,3 miljard fr. overtreft.
 Nu betreft de verbetering juist voortbrengselen die wij langs den zee weg invoeren; die transitioverkeer van deze laatste langs de andere Belgische havens verwaarloozend... kunnen wij ons een denkbeeld vormen van het overheerschend aandeel van het transitioverkeer in den invoer langs Antwerpen.
 Wat den uitvoer langs den zee weg betreft is de toestand bij benadering dezelfde...
 Volgens de statistieken komt ongeveer de helft van de ingeschepte goederen uit het buitenland. Stelt men het cijfer van de inschepping tegenover dat van de aankomsten uit het buitenland over den landweg en langs de ri-

vieren, dan wordt men echter onmiddellijk het mangel aan verhouding gewaar; er werd inderdaad vastgesteld dat ze ongeveer 68 t.h. van het totaal van te Antwerpen uitgevoerde goederen vertegenwoordigt; de eenige tegenwerping die men zou kunnen maken, is dat een deel van de goederen bestemd is om ter plaatse te worden verbruikt. Men zou nog de hoeveelheden goederen welke door België overzeesch land worden gevoerd, en die bijna zeker langs Antwerpen gekomen zijn, kunnen optellen en er 50 t.h. van het verkeer per ijzerenweg van Antwerpen bijvoegen d.i. de algemeene verhouding van het transitioverkeer tot het gezamenlijk vervoer per spoorweg in België. Zoo zou men vinden dat 61 t.h. van het Antwerpsch verkeer, transitioverkeer is...
 «Uit deze beschouwingen besluiten wij dat het aandeel van den doorvoer in den uitvoer over zee van Antwerpen uit, ten minste 50 t.h. en ten hoogste 68 t.h. bedraagt. Men kan dus zeggen dat te Antwerpen voor een ton Belgische goederen er ongeveer 1 1/2 buitenlandse verscheept worden».
 Uit dit onderzoek blijkt dat de voorspoed van onze haven meer van het handelsverkeer afhangt, dat haar door de aangrenzende landen wordt verzekerd, dan van het vervoer bestemd voor of voortkomstig uit België».
 Tot daar ons citaat.
 De toestanden zijn op dit gebied, niettegenstaande de oorlog, niet grondig gewijzigd.
 Als de h. Moyersoos logisch wilde zijn met zijn beginselen, zou hij de inlijving bij België moeten eischen van... Duitsland of de inlijving van België bij Duitsland.
 In elk geval, en dit is ons besluit het is onstellig dat welke lichtzinnigheid een Belgisch oud-minister een kwestie behandelt die naar de getuigenis van Kurth, het groote vraagstuk is dat de toekomst van België beheerscht.

De economische dood van onze Antwerpsche Handelsmetropool

Ter gelegenheid van een politieke rede heeft de heer Moyersoos, gewezen minister van Nijverheid en Arbeid met het oude stokpaardje van de economische dood van onze Antwerpsche Handelsmetropole uitgepakt.
 Laten we alvast opmerken dat een federalistische ombouw van den Belgischen staat geen tolgrens zou scheppen tusschen de twee bondstaten, dus moet ons zinnich niets van veranderd economisch gebied.
 Ook een herstel van het Koninkrijk der Nederlanden (1815-1830) zou naar ons inzicht het economische hinterland van Antwerpen niet verkleinen; vermits ook Wallonië deel uitmaakte van dit koninkrijk.
 En zelfs moest Wallonië liever deel uitmaken van Frankrijk dan van het Koninkrijk der Nederlanden, het economisch onheil waar veel kleiner dan de h. Moyersoos het geliefte voor te stellen.
 Eerst moeten we er aan herinneren, dat sedert de ontginning van de Kempische kolenvelden het economisch zwaartepunt van België aan het verhuisen is van het Zuiden naar het Noorden.
 We hebben op dit punt reeds vaak genoeg de aandacht gevestigd om er hier niet langer bij stil te blijven.
 We willen hier vooral de aandacht vestigen op het feit dat het economisch achterland van een haven veel minder wordt bepaald door de politiek dan wel door de aardrijkskunde zelf.
 Antwerpen leeft veel meer van den doorvoer naar en uit Duitsland dan van het Waalsche export.
 We zijn zoo vrij aan den h. Moyersoos de lectuur aan te bevelen van het boek van Prof. De Lannoy, La Belgique, pays de transitio.

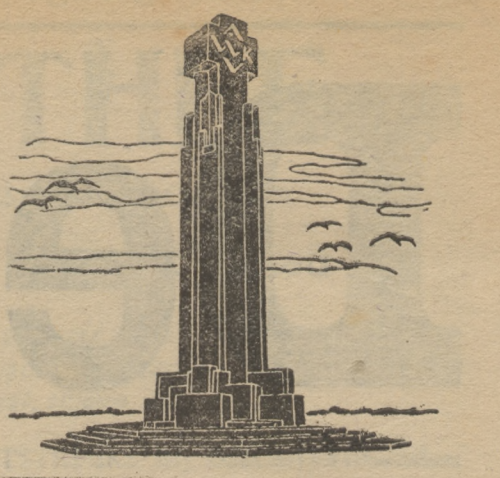
«De transitiohandel, die dus slechts 42 t.h. van den algemeenen handel scheen te vertegenwoordigen, bedraagt in werkelijkheid 58 t.h. van het totaal, terwijl de bijzondere handel van 58 tot op 42 t.h. daalt; het transitio overtreft dus den bijzondere handel met 38 t.h.
 Indien men den doorvoerhandel (bij den uitvoer), als uitvoer beschouwd, tegenover den bijzonderen uitvoerhandel stelde, zou men zelfs vaststellen dat hij deze laatste met 75 t.h. of ongeveer 1,3 miljard fr. overtreft.
 Nu betreft de verbetering juist voortbrengselen die wij langs den zee weg invoeren; die transitioverkeer van deze laatste langs de andere Belgische havens verwaarloozend... kunnen wij ons een denkbeeld vormen van het overheerschend aandeel van het transitioverkeer in den invoer langs Antwerpen.
 Wat den uitvoer langs den zee weg betreft is de toestand bij benadering dezelfde...
 Volgens de statistieken komt ongeveer de helft van de ingeschepte goederen uit het buitenland. Stelt men het cijfer van de inschepping tegenover dat van de aankomsten uit het buitenland over den landweg en langs de ri-

«Uit deze beschouwingen besluiten wij dat het aandeel van den doorvoer in den uitvoer over zee van Antwerpen uit, ten minste 50 t.h. en ten hoogste 68 t.h. bedraagt. Men kan dus zeggen dat te Antwerpen voor een ton Belgische goederen er ongeveer 1 1/2 buitenlandse verscheept worden».
 Uit dit onderzoek blijkt dat de voorspoed van onze haven meer van het handelsverkeer afhangt, dat haar door de aangrenzende landen wordt verzekerd, dan van het vervoer bestemd voor of voortkomstig uit België».
 Tot daar ons citaat.
 De toestanden zijn op dit gebied, niettegenstaande de oorlog, niet grondig gewijzigd.
 Als de h. Moyersoos logisch wilde zijn met zijn beginselen, zou hij de inlijving bij België moeten eischen van... Duitsland of de inlijving van België bij Duitsland.
 In elk geval, en dit is ons besluit het is onstellig dat welke lichtzinnigheid een Belgisch oud-minister een kwestie behandelt die naar de getuigenis van Kurth, het groote vraagstuk is dat de toekomst van België beheerscht.

Diksmuide

Belgische Bedevaart... 5.000 man!
 Vlaamsche Bedevaart... 100.000 man

De grootscheepsche propaganda voor het Belgisch monument op Zondag 23 September te Diksmuide ingehuldigd, de medewerking en het gezag van alle officieelen, van het hoogste geestelijk gezag en zelfs het bezoek van Prins Leopold en Prinses Astrid van België, hebben een erbarmelijken fiasco niet kunnen tegenhouden...
 Er waren ZEER BREED gerekend 5000 toeschouwers waarvan de onverschilligheid tegenover prins en brabanconne zeer opvallend was.
 De Fransche bladen spreken nergens van een getal en de Vlaamsche bedevaarders kunnen het zich voorstellen wanneer ze even bedenken dat de statioverheid geen de minsten bijzonderen in en uitgang noodig geacht had.
 Zullen ze aan hoogerhand gaan begripen dat de onverschilligheid hier een onvermijdelijke voorbode is van de vijandigheid die in Vlaanderen tegenover België elken dag groeit.

ALLEN OP voor Vlaanderen's IJzergedenkteeken

Hoeven wij het hier te herhalen? Allen hebt gij het gezien en gelezen: DE NEGENDE BEDEVAART WAS EEN TRIOMF! Vlaanderen heeft zijn

DAG DER 100.000

gekend. Dat is een mijlpaal in onze geschiedenis, want dat was sedert jaren in Vlaanderen nog niet gebeurd. De franskilijnsche pers is het hart in, ze wijdt heele hoofdartikelen aan de Bedevaart, eene eer die ze ons tot hiertoe niet hadt gegund, het eene artikel wat min laterlijk dan het andere de waarheid verdraaiend of het getal inkrimpend naarmate eigen bekrompenheid, maar allen eens in hun verklaring, dat Vlaanderen aan het ontwakken is! Buitenlandsche bladen, zoo wel Fransche als Nederlandsche en andere, gaven veel juister verslagen en belangrijke artikelen over die grootsche dag, waarop — achter een zee van zwart-geele vaandel — heel Vlaanderen eenzijdig optrok naar dat tragische dooenveld, waar het zaad onzer geneuevelen aan het kiemen gaat en de hoop op den oogst met den dag sterker groeit.
 Want met den groei van den heerlijksten toren van Vlaanderen IJzermonument, waarvan de snel vooruitgaande werken voor allen een verrassing zijn geweest, groeit ook het bewustzijn van ons volk, dat hier zijn sterkte komt putten bij zijn duurzame dooden!
 Maar, met den GROEI VAN DEN TOREN groeit ook de noodzakelijkheid van het aanbrengen van duizenden steenen en was de opkomst buiten alle verwachting, de geldelijke steun der 100.000 was bij de inzameling aan de brug, verre van in verhouding te staan met het aantal — zeker, wij weten het, het gedrang aan de brug, de te laat aangekondigde inzameling en de groote versperring, waren de oorzaak dat duizenden niet geven KONDEN, maar het moet ons toch van het hart u te zeggen, dat het geen was, dat de Diksmuide op 19 Oogst 1928, in de vijf zakken door «Canda» opengehouden, slechts 14.460,50 fr. ten bate van 't IJzergedenkteeken werden ingezameld (waaronder 32 kilogram nikkelstukken van 5, 10 en 25 centime!!!).
 Dat was de schaduwzijde van dezen heerlijksten dag, en daarom is het dubbel noodzakelijk dat er thans DRINGEND zou gewerkt worden aan het inrichten der

inzamelingen voor het IJzergedenkteeken.

De werken gaan in snel tempo en loopen de inzamelingen voor — want: reeds zijn er voor 400.000 fr. werken uitgevoerd — en het bedrag der inzamelingen op heden belooft slechts 345.000 fr.! Maar wij moeten vooruit en nu is het oogenblik daar, dat gansch Vlaanderen DE DAAD MOET STELLEN!
 Een honderdtal gemeenten brachten de inzamelingen tot een goed einde. In vele is men volop aan het werk — maar in honderden gemeenten wordt nog niets gedaan! Waarom? nu dat heel Vlaanderen er over spreekt en naar de Bedevaart opziet, moet het ijzer gesmeed worden. Wij vragen het nogmaals: «Richt de inzamelingen in op uwe gemeente» draal a. u. b. niet langer meer, roep nog deze week een paar afgevaardigden der Vlaamsche maatschappijen uwer gemeente bijeen, bespreek de kwestie in breeden zin en stel onmiddellijk de daad — verlies geen tijd aan kleingheden — en wilt gij uw publiek voorbereiden met 'n voordracht met lichtbeelden of de prachtige Bedevaartfilm, vraag nog heden alle inlichtingen aan op het Sekretariaat, dat ook al het noodige voor wat de inzamelingen betreft, zooals plakbrieven, stroobriefjes, lijsten en kaarten, kosteloos ter beschikking stelt der inrichters.

DE TIENDE BEDEVAART OP ZONDAG 18 AUG. 1929.

De Xe Bedevaart zal in 1929 met ongewone plechtigheid herdacht worden! Want als wij 10 jaar achteruitgaan en de I^e Bedevaart zien: enkele honderden menschen, gaande in den killen najaarsregen naar het grafke van den grooten kunstenaar Joe English, te Steenkerke — dan staan we geslagen van den geweldigen groei — en mogen we verheugd bestatigen dat een volk dat zijn dooden eert, een GROOT volk zal worden. Maar nog veel dient er gedaan en reeds van nu af moet de inrichting voor de Xe Bedevaart duchtig worden aangevat.
 Wij zijn overtuigd dat aanstaande jaar Diksmuide te klein moet zijn, wanneer elke gemeente, elke bond, NU REEDS het besluit neemt en van nu af de handen aan het werk slaat! Dan staan wij bij de Xe Bedevaart niet met 100 — maar met 120.000 Vlamingen in de dooenvlakte.

Kerkelijk nieuws

KERKELIJKE KALENDER

Zondag 30 September, 18^e Zondag van Sinten.
Maandag 1 October, H. Ba o.
Dinsdag 2, HH. Engel en Bawa d'ers.
Woensdag 3, H. Taeresta van de Kint Jesus.
Donnerdag 4, H. Franciscus van Ass.
Vrijdag 5, H. Remigius.
Zaterdag 6, H. Bruno. L. ats e kw.

STADSNIEUWS

BERICHT

Er wordt aan de bevolking bekend gemaakt dat volgende werken op de hiernavolgende dagen verboden zijn:

1. — Van af 26 Oktober tot en met 2 November het plaatsen of veranderen van gedenksteenen, het maken of veranderen van grafkelders.

2. — Van af 28 Oktober tot en met 2 November het plaatsen en schilderen van kruisen, het schilderen of kuischen van gedenksteenen, en alle andere werken.

Deze maatregel is niet van toepassing voor de graven van degene die op 1 November niet meer dan één maand begraven zijn, op voorwaarde dat alle werk geëindigd weze op 30 Oktober 's avonds.

De Burgemeester, C. Staes.

Verbetering.

Bij vergissing vergaten we te melden dat het artikel «Het uitzicht van den dag» verschenen in ons nummer van 16 September l.l. overgenomen is uit «Jonc Dietschland», het kranig Vlaamsch Nationaal Weekblad dat door elk eenigszins ontwikkeld Vlaming dient gelezen te worden.

Apothekersdienst.

Michel Wyffels, Marktstraat.

Davidfonds. — Eigen Leven.

De Schubert-avond.

De kunstgroepen van Davidfonds-Eigen Leven gaf Maandag l.l. voor eene bomvolle zaal een welgelukte Schubert-avond.

Talrijke liefhebbers, waaronder veel vreemdelingen, waren opgekomen; men bemerkte onder de aanwezigen ook ettelijke bevoegdheden in de muziek.

Dit jaar wordt in alle kunstmiddelen de koning van het «Lied» Schubert, hardacht. Zoo deed ook de groepeerling van Iseghem, en de gewaardeerde leider Heer Moenaert, heeft een programma samengesteld dat getuigt van fijnen smaak en kunde.

Meer dan Beethoven is Schubert vatbaar voor den oppervlakkigen liefhebber. Toegelicht door een goed in-eengezette en wel gedokumenteerde voordracht evenals voorafgaanden uitleg bij ieder stuk, kon het publiek met meer aandacht en goed gevolg de muziek en koren volgen, en menigeen heeft getuigd een voor dees ongekend medevoelen in de muziek te hebben gemaakt, zooals ook terecht de voorzitter in zijne slotrede aanstipte.

Het programma bevatte eene greep uit al de soorten komponisten van Schubert:

Zijne bijzonderste «Lieder» — het prachtige «Die Marva de aangrijpende ballade van den Elzenkoning, het «Standchen».

Aan de symfonies werd ook eene plaats gegund: twee zijner — zeven marschen — twee ouverturen waaronder zijn beste «Fierabras». De Rozamunde balletten en zijn tusschenakte-musiek gaven een smaakje van Schubert's lyrische kunst.

Een nummer voor kamermuziek werd ook voorbehouden; de sonatine op 137 voor viool en klavier werd door juffer Bossuyt met de veerdigheid haar eigen heel net weergegeven. Ook een bloempje voor de begeleiding.

Kortom, de kunst groepeerling beschikt over een flink orkest en puike koren, en met zoo een leider aan het hoofd stijgt van jaar tot jaar het kunstgehalte en de prestatie.

Mochten wij elk jaar één concert krijgen volledig gewijd aan de werken van een komponist. Dit zal ons volk meer en meer opleiden in de schoonste en edelste der kunsten. Zoo helpt de groepeerling op doeltreffende wijze aan het schoone werk der volkveredeling door de muziek. Zoo wordt het spreekwoord duidelijk: Muziek verheft de zeden.

HUISWEVERS

worden gevraagd, alsook bekende wevers welke zich te huis willen vestigen, aan overeen te komen voorwaarden.

Goed en regelmatig werk
Schrijven of zich aanbieden bij
VAN DAMME, Engelsstraat, 27
St Amandsberg (Gent)

BURGERLIJKE STAND

Geboren:

Marcel Werbroeck, z.v. Camille en Valerie Seys, Steenputje, 10.
Willy Mistiaen, z.v. Jerome en Lia Vroman, Belduyst, 304.
Elisabeth Vanhazebrouck, d.v. Leon en Pelagie Laridon, Kortrijkstr. 25.

Overlijdens:

Bruno Verfaillie, landb. 52 j. ongeh.
Henri Dewaele, hovenier 67 j. wed.
Marie Verstraete.

Huwelijken:

Frans Spriet, aannemer, 31 j. en Rachel Spriet, z.b. 30 j. b. h. w.

Uit onze Inrichtingen

Spaarkas.

Ze is elken Zondag open van 9 tot 10 uur voormiddag.

Spaarbiljet.

De nieuwe boekjes zijn besteld. Een veertigtal nieuwe spaarders zijn bijgekomen. Het bestuur hoopt dat iedereen zal regelmatig zijn. We zorgen dit jaar weerom voor twee schoone lotingen.

Kath. VI. Nat. Verbond.

In de eerste dagen belangrijke algemeene vergadering.

Kiesfonds.

Elke Nationalist stort wekelijks zijn penning in 't kiesfonds. Een paar potjes min gedronken en niemand wordt het gewaar.

Ons Blad.

Aan de verspreiding van ons blad moet druk geverkt worden. Nog zoveel Nationalisten kunnen abonneren worden. Daarom zorgt ge niet dat uw vriend of gebuur een abonnement neemt?

Familieziekenbond Volksbelang.

De uitgaven voor de maand Oogst belopen tamelijk hoog. We vragen al onze leden zinnig met de voordeelen om te gaan. Alles laat voorzien dat het jaar toch met een boni zal kunnen gesloten worden. Dit jaar werden reeds meer dan 21000,00 fr. toelagen ontvangen. Wilt ge van de belangrijke voordeelen genieten, wordt ook lid.

Vakvereniging.

Menige jongen of meisje is van de school thuis gebleven en gaat naar de fabriek. Ouders, vrienden, hebt ge er al aan gedacht om de jonge werklieden te vereenigen? Bedenk dat het goed is, de jonge werklieden van jongs af de weg naar de vereeniging te leeren. Willen we de sociale economische orde bevorderen, we moeten beginnen met onze werklieden van de noodzakelijkheid der vakorganisatie te door-dringen.

Daarenboven verdedigt het VI. Nat. Vakverbond al uw belangen.

Samenwerking.

Door samenwerking is veel te verwezenlijken. Zie maar naar den bloei van 't Vlaamsch Huis. Zie naar onze spaarmaatschappijen. Ook den bieruitvoer is 'n manier van samenwerken. We bevoordeelen ons zelf, en maken onze inrichtingen sterk.

In de laatste dagen was onze ware van nitnemende hoedanigheid en den Beheerraad zal zorgen dat het zoo blijft.

In vertrouwen kunt ge dus nieuwe klanten aanbrengen. Doe het, 't is uw plicht.

Propagandaclub.

Een eerste vergadering had plaats. Men is geschikt om de veertien dagen 's Woensdags te vergaderen. Het uur werd op 7 u. 30 vastgesteld. En iedereen moet meedoen. Een uurtje kan er wel af. Als al onze mannen offervardig meewerken, zullen we de vijanden van het VI. Nationalisme in onze stad en in den omtrek 'n dansje leeren.

Mannen, niet verpoezen!

Let wel op het nieuw adres der

APOTHEEK LALEMAN

't is nu op den hoek van de Markt en Kasteeldreie, rechtover het oud huis.

Bijzonder aanbevolen voor het bereiden der recepten van de HH G. neesbeter.

ARDOYE

Een leerrijke pennestrijd.

Enkele onzer vrienden vatten 't gedacht op aan de werklieden, en speciaal aan de christene werklieden — beoogers van 16 September — een korte uiteenzetting te geven van de nieuwe legerwet.

De leiders der christene werklieden voelen zich knock-out geslagen, omdat hunne onderdanigheid aan de oude reactionnaire staatskatholieke garde zoo duidelijk wordt.

We geven hieronder den inhoud van de door ons verspreide circulaire, en tevens het antwoord van De Val-schaard, we bedoelen De Volksmacht, en laten u dan oordeelen:

DE LEGERWET

België is een vasaalstaat van Frankrijk. De Belgische staat bekomt zich niet om de welvaart van het VI. volk maar handelt op commando van Parijs en van den Franschen legerstaaf.

Zie wat DE VOLKSMACHT van 1 October 1927 schreef aangaande de legerwet, die nu ook door de Kristen Demokraten werd gestemd.

Werklieden, lees dit artikel en vergelijk de woorden uwer leiders met hunne daden!

Voor de zoveelste maal hebben zij tegen beter weten in, Vlaanderen, 't Vlaamsche volk aan de Fransche kapitalisten en militaristen overgeleverd.

De nieuwe legerwet geeft ons geen diensttijdverkorting maar — verlenging. De nieuwe legerwet zal het jaarlijksch oorlogsbudget met twee tot drie honderd miljoen verhoogen.

De nieuwe legerwet vergt een buitengewone uitgave van DUIZEND MILJOEN of 1 miljard.

De nieuwe legerwet verdeelt de VI. soldaten in compagnies van arme dutsen en wroeters en compagnies van franskiljonsche rijkemankinderen.

De nieuwe legerwet zal in oorlogstijd 700.000 Vlamingen in 't gelid stellen tegenover 300.000 Walen.

De nieuwe legerwet helpt de vernedering van Vlaanderen in Franschen dienst bestendigen.

De nieuwe legerwet is een gevolg van het Fransch-Belgisch oorlogskakkoord en zal meebrengen dat onze jongens in den eerstkomenden Europee-zijne abominale leugens. Wat hij over ten voordeele van het Fransche im-

perialisme aan de zijde van Marokkanen, Kongoleezen en Senegaleezen.

De Vlaamsche Jongens worden door 't nieuwe legerwet voorbeschikt tot Fransch kanonnenvleesch.

Vlaanderen werd nooit brutaler verdragen en verkocht!!!

Om het volk te paaien spreken ze van vergoedingen, alsof ons volk zou bereid zijn, lijf en ziel te verkoopen tegen enkele honderden franken. Deze vergoeding is een truk der militaristen om de geknakte militaire geest bij het eenvoudige publiek wat op te knappen.

ARBEIDERS, KAJOTTERS!

Vlaanderen uw éénig vaderland werd brutaal aan het Fransch-Belgisch militarisme overgeleverd met de hulp en den steun uwer leiders! ALLEWAERT, DEBRUYNE, CATTÉEVEU enz., hebben schandelijk hunne kiesbeloften verbroken en het VI. volk aan het militarisme overgeleverd.

Laat u niet langer bedriegen! Geef die leiders het verdiende loon! Rukt u los uit den knellenden band van de «Union Catholique Belge» aan dewelke die leiders uw organisaties hebben versjaeherd!!

Eischt met ons: De zelfstandigheid van het Vlaamsch Volk!

Eenige klaarziende werklieden. Ziehier nu wat «De Volksmacht» daar op antwoordt:

«We herhalen: wie dat schreef is ofwel een gek, ofwel de gemeenste «leugenaar die men uitdenken kan.»

«Om met dezelfde munt te betalen «zouden we moeten schrijven:

«Die hoogmoedige zot wordt de «handen gesmeerd met 't geld van «Moscou en van kapitalisten die hun «werkvolk uitbuiten, en die de christene werkliedenorganisatie niet lijden «kunnen omdat ze te machtig wordt.»

«Hij staat in dienst van de vrijme-slarij om de werklieden te verveem-«den van de psters, afvallig te ma-«ken van de katholieke kerk. Wat hij «schrijft en vertelt is verzonnen. Zijn «geldschietters zouden beschaamd zijn «hun handteeken te plaatsen onder «zijne abominale leugens. Wat hij over «de legerhervorming wavelt is kom-«munistenpraat. Zijne cijfers en getal-«ken houden verband met hetgeen hij «als judasloos ontvangt om 't arbeiders-«volk van Vlaanderen te verleuge-«nen en te bedriegen. Hij zelf heeft «sedert lang zijn ziel verkocht en wil «ook de zielen van anderen bederven.»

«'t Is Satanswerk dat hij verricht. Hij «shoudt er eenige slagwoorden op na, die in leugenformulen worden ge-«plaatst. Hij is dan onbeschaamd ge-«noeg om anderen verantwoordelijk «te maken voor zijn leugenproza. 't Is «de gemeenste type van verraders.»

«Door zijn helsch werk staat hij reeds «buiten de Kerk. Zijn plaats is in het «gekkenhuis, met de dwangemissol «aan 't lijf.»

Hoe is de leuze van De Volksmacht? Is 't niet:

Wij zaaien de gedachten
Van arbeidsleed en trots
Wij rukken op met eigen krachten
En met de zegen Gods.
Inderdaad!!!

Sociale Syndikale

KRONIJK

De loonen der Bouwwerkers.

't Schijnt dat er nog altijd patroons zijn die de loonsverhooging niet ten volle toepasten.

De werklieden worden hierbij bericht, dat zij in dit geval de vereeniging dienen te verwittigen. De loonsverhooging is algemeen aanvaard en 't is maar redelijk dat zij door alle patroons wordt toegepast.

Bij de borstelmakers.

De firma Gheysens berichtte de vereenigingen dat ze zinnens was een loonsverlaging toe te passen op de vernissers. M. Gheysens steunt zich op 'n perfecte machinale inrichting, en op den tekst van de scheidsrechtelijke uitspraak, die voor wat dat werk betreft dubbelzinnig is.

Tusschen de wederzijdsche werkers-vereenigingen wordt overleg gepleegd. De zaak wordt onderzocht en onderhandelingen met den patroon zijn aangeknoopt.

In de firma Gebroeders Sintobin werd een tariefvermindering op de vernissers toegepast. Dit niettegenstaande de 5 t. h. loonsverhooging, die bij de laatste staking door al de patroons aanvaard werd, bij de heeren Sintobin, voor de vernissers niet werd uitbetaald.

De werkers hebben hunne vereenigingen verwittigd en deze hopen de heeren Sintobin van 't genomen besluit te kunnen doen afzien.

Bij de Textielbewerkers.

In sommige firma's heerscht er werkloosheid als gevolg aan te kort van bestellingen. Van de gelegenheid wordt wel eens gebruik gemaakt om de werklieden loon- en werkvoorwaarden op te dringen die beneden de gewone en de algemeen aanvaarde staan.

In de firma Vanwtberghe te Iseghem, evenals in de firma Baertsoen te Ardoye heerschen dienaangaande klachten.

Bij de Vlasbewerkers.

De christene vereeniging doet haar uiterste beste om de vlasbewerkers tegen het VI. Nat. Vakverbond in 't harnas te jagen.

Deze blijven echter tegenover die campagne totaal onverschillig. Zij weten te goed aan welke oorzaken de heerschende mistoestanden zijn toe te schrijven. Zij weten dat ons Vakver-

bond al 't mogelijke deed om de ondefkruipers hier buiten te houden en ze hebben opperbest gezien dat op het kritisch oogenblik de christene vereeniging zich kebbedood gebarde.

Bij de Schoenmakers.

Zes weken scheiden ons nog van het Crispinfeest.

Het bestuur der vereeniging zal met het oog daarop deze week een bijzondere vergadering beleggen. Dit jaar moet dit feest alle voorgaande overtreffen. Al onze leden moeten eraan meedoen. Bestuursleden en propagandisten zetten van nu reeds hun propaganda in.

Den haard gesmeerd.

Als gevolg van de, bij middel van circulaire door de christene organisatie verspreide leugens, schreef het VI. Nat. Vakverbond volgend raak antwoord, dat eveneens in strooibrieven verspreid werd:

ZE BLAZEN DEN AFTOCHT!

Werklieden.

Gij hebt nu gezien op welke erbarmelijke wijze de christene leiders den aftocht blazen wanneer ze over hun verwijten en verdachtmakingen nader uitleg gevraagd zijn.

Z'hebben streken in hun kleeren die mannen, en ze gelijken op den dief die roept «houdt den dief!» om met meer gemak te kunnen vluchten.

Maar we gaan hen volgen, en voor de zoveelste keer aantoonen hoe zij zich van leugens en leugenachtige zinspelingen durven bedienen.

De staking in Roeselare.

Toen ze uitbrak, was onze vereeniging pas gesticht en telde twee bouw-werkers. Zij hebben de heele staking meegemaakt en een is zelf slachtoffer gebleven. Dat waren Cam. Boudrez en zoon die wonen in de Noordstraat.

Bij de firma Declercq in Roeselare. hadden wij geen enkel lid. Het was dus niet wij, maar wel DE CHRISTENE LEIDERS die na weken staken de werklieden terug naar 't werk zonden omdat ZIJ vonden dat de loonen goed waren en dat werk niet tot het Bouwvak behoorde. En daarvoor moet ge slim zijn!

De Vlasbewerkers

staakten 7 weken. Op schandalige wijze werden zij onderkropen. Wij reisden van 't ene naar 't andere dikwijls achtervolgd door gendarmen, om de onderkruipers weg te houden. De christene vereeniging VERZETTE GEEN VOET, heeft GEEN ENKELE onderkruiper verontrust, en mag dus gerust zwijgen.

In Oost-Rosebeke

is de toestand zoo, dat jaren lang, zoolang de christene vereeniging alleen was en bij de Vlasbewerkers de macht had, de loonen in feite 30 tot 70 ctm. per uur lager waren dan hier. Dank zij onze werking is het verschil nog 10 ctm. Als dat het werk is van de Bazen uit ons syndikaat, ze mogen er gerust blijven. Maar we vragen aan de christene leiders die bazen eens te noemen, en intusschen eens te spreken over de 3 fr. en 3,25 fr. per uur die hun standorganisatiebroeder Goddeeris van Oost-Nieuwerkerke aan zijn Vlasbewerkers betaalt.

In Thielt

zijn 't weeral de Nationalistische bazen die het kontrakt poogden te verbreken. De katholieke bazen hebben 't zeker hermaakt! Atchie!!!

Dat de Gilde een beetje meer uitleg geeft, dat z er 20 regels over schrijft, en ze zal reeds verstrikt zitten in haar eigen leugens.

Bij Tanghe-Vanhoutte.

Ge vraagt uitleg Heeren, maar waarom kwaamt ge niet naar onze vergadering? Waarom laat ge ons naar uw vergadering niet komen? We zullen u uitleg genoeg geven. Maar 't zal u weedom onverschillig laten, niet waar Henri?

Politiek.

Over syndikaten en politiek en Vlaanderen zelfstandig moogt ge gerust zwijgen en naar schole gaan. Dat het Werkersverbond zijn député naar de Kamer zendt, met zijn prietpraat. Als hij wil, we zijn bereid (uit compassie) aan Emiel en aan 't heele Werkersverbond eens van op de Gilde-tribune te komen zeggen, waarom wij ons Vakverbond hebben gesticht.

Als er leeren aan is, zal hij binnen korten tijd beschaamd zijn over den dommen praat die hij over dergelijke dingen kan vertellen.

Werklieden.

Ziet eens toe! Waar zijn nu toch hun ernstige argumenten?

Ze schrijven over 'n Nationalistische baas alhier, en den dezen aldaar. Maar als wij eens 't zelfde deden, en al de Katholieken boeren noemden die 10 fr. daags betalen met of zonder de kost! Al de Katholieke bazen die slechter zijn als de goddeloze liberalen! Van aan Houtekier te Wyngheene, van aan Wybo in Coolecamp tot aan Goddeeris in Oost Nieuwerkerke en tot aan de borstel- en vlasfabrikanten van onze streek, de standorganisatiebroeders van de Gilde! 't Zou er lief nitzien! Een weekblad ware te klein.

En als we dan zegden: zie wel dat 't katholicisme slecht is! Dat ware een sterk argument nietwaar?

En als we moesten zeggen, al die boeren en bazen gaan 's Zondags naar de H. Misse, zie wel dat naar de Misse gaan slecht is! Wat zou de Gilde zeggen?

Dat we onnoozelaars zijn! Omdat er een hemelbreed verschil bestaat tusschen het katholicisme en de daad van die boeren en bazen.

Maar als de Gildeleiders op die wijze redeneeren, wat moeten wij dan van hen zeggen?

STAD AALST

PROPAGANDA WEEK

van het Nederlandsch Boek & Tijdschrift

13—22 OKTOBER 1928

VOORLOOPIG PROGRAMMA :

Van 13 tot 22 Oktober in 't Vlaamsch Huis tentoonstelling van boeken en tijdschriften alsmede van de nieuwste schilderijen en teekeningen van Felix Timmermans.

Zondag 14 Oktober. — 's Morgens opening der tentoonstelling door Pol de Mont.

Maandag 15 Oktober. — Om 8 uur in de feestzaal van het landhuis, Voordracht door den heer Kamiel Huysmans, gewezen minister van Wetenschappen en Kunsten.

Donderdag 18 Oktober. — Om 8 uur in de feestzaal van het stadhuis, Voordracht ingericht door het Algemeen Nederlandsch Verbond met als spreker den heer Ritter Jr. uit Utrecht.

Zondag 21 Oktober. — Om 3 uur in de feestzaal van het stadhuis, Kindersamiddag onder leiding van den heer Van Tichelen uit Antwerpen.

Maandag 22 Oktober. — Om 8 uur in de feestzaal van het stadhuis, Voordracht door den heer Wies Moens, letterkundige.

Donderdag 25 Oktober. — Om 7 uur 'n in de Vlaamschen Schouwburg, Kunstvoorstelling van het Vlaamsche Volkstoneel «Gerechtigheid te Zalamea» met een inleidende rede door den heer W. Putman.

TOETREDINGEN TOT DE TENTOONSTELLING :

Boekhandels. — De Standaard : Kunst en Valboeken.

De Nederlandsche Boekhandel : Kinderliteratuur.

Uitgevers. — (Vlaanderen) De Nederlandsche Boekhandel, De Standaard, Exelsior, Vermaut, De Regenbrog, De Sikkel, Lannoo, De Ring. (Nederland) : Paris, Veer, Wereld-Bibliotheek, Van Holkema en Warendorff, Bohn, Sijthoff, Meulenhoff, Van Dishoeck, Instituut Pont.

Vlaamsche Vereenigingen. — V. T. B. (Vlaamsche Toeristische werken) Vlaamsch-Sociaal Geneeskundig Sekretariaat (Nederlandsche werken in verband met Geneeskunde); Algemeen Nederlandsch Verbond (Eigen uitgaven); Redt U Zelfen (Nederlandsche Landbouwwerken); Vlaamsche Radio-Vereeniging (Ned. werken over Radio); Kath. Vlaamsche Hoogeschouitbreiding (Mededeelingen); Kunsthandel 't Viooltje (Etsen, kunstvoorwerpen).

Weet Allegaert dat niet?

En van HÛTSEPOT gesproken?

Wie is Jaspas? de Broqueville? Ridder de Vrière?

Hoe dichte zouden die mannen wel bij de christene principes staan? En dat zijn nu nevens de liberalen, bondgenooten van de Gilde!

Zij ge niet 'n beetje beschaamd Emiel? En zou je best dat aangebrand potje niet gedekt laten? Of wilt ge dat we daarvoor wat verder praten? Ge moet maar spreken!

Van den eersten keer dat ge nog op zoo'n manier leugens en verdachtmakingen aan-elkaar flanst, zullen we voor een tijdje uw niet te christelijk voorbeeld volgen. En er zal leute bij zijn! De verloren schaapkes zullen seffens weere keeren!

Namens 't Vrij Kr: Syndikaat,

J. DECLERCQ

Indexverhooging.

Gevolg aan de verhooging van het indexcijfer dienen de loonen der schoenmakers van af Maandag e. k. met 5 t. h. te verhoogen. Het t. h. is dus 105.

De loonen der Vlasbewerkers dienen eveneens te verhoogen. Ook deze der Textielbewerkers.

De loonen der Meubelmakers moeten ook verhooging ondergaan. Naar al die patroons werden daaromtrent verwittigingen en aanvragen gestuurd.

Pensioenkas.

De leden geboren in de maand September vragen deze week hun stortingskaart bij hun patroon en brengen ze binnen op ons bureel tegen 15 Oktober e. k.

Vrije stortingen dienen ook vóór dezen datum gedaan te worden.

WERVICK

Ook hier schiet het VI. Nationaal Vakverbond geweldig op en dit niettegenstaande tal van vooroordeelen. Woensdag laatst 26 September hield het Vakverbond 'n algemeene vergadering. Bij de opening waren een zestigtal toehoorders aanwezig, waaronder enkele kommunisten vergezeld van hun gewestelijke leider.

Jules Declercq, prov. propagandist zette de opvattingen van het Vlaamsch Nationaal Vakverbond aangaande de huidige sociaal economische toestanden uiteen, legde het standpunt van het Vakverbond nopens het belangrijke konflikt in de Textielnijverheid van Fransch Noorden uiteen, en wees meteen op het reene 'n gezonde syndikale organisatie, in 'n gezond opgevat staatswezen ten bate der arbeiders zou verhoogen.

Een veelbelovend applaus viel hem ten deel. De kommunistische leider vroeg het woord en sprak gedurende en half uur over de kommunistische strekking in tegenstelling met bovenstaande, waarna J. Declercq de spreker in de nijpende repliek van antwoord diende.

Intusschen was de vergaderzaal glad vol gelopen en tientallen toehoorders verdrongen zich op de straat, die allen met een warm handgeklap hun instemming met de opvattingen van het VI. Nationaal Vakverbond betuigden.

Belangrijk bericht!

Gij allen die min of meer onderhevig zijt aan bronchitis, Griep, Asthma, Keelontsteking, Hoesten, Kuchens en Fluïten, indien gij tot hertoe alles beproefd hebt zonder afdoend effect te bekomen, indien gij hopeloos zijt en mismoedig, vergeet niet dat er een middel is dat sinds 50 jaren duizenden en duizenden hopeloos gelyken genezen heeft.

Borstbalsem Martin Toms, Resina zalf, Microbenpillen

Volgt de volledige behandeling voor zes weken waarvan het regelmatig gebruik de diepst ingewortelde borstziekten uitroeit en geneest, en als 't best voorbehoedmiddel is tegen de tering en 't zekere geneesmiddel van Schrijft om inlichtingen aan MARTIN TOMS, Apotheker-Specialist, 112, Welstraat, Brussel of wendt U rechtstreeks tot uw apotheker die U het gevraagde zal bezorgen.

PRIJZEN : Zonder Zalf 17,50 fr., met Zalf 25 fr., Microbenpillen 12,50 fr., Maagdrank 20 fr., Behandeling voor 18 dagen 85 fr., Serie van 6 weken 185 fr.

BLOEDTHEE

OVERTREFT PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN

voor het zuiveren van 't bloed

GENEEST ALLERBEST EN OP RAADKALE WIJZE : uitslag, puisten, speen, gemis aan eetlust, verstopping, draaïngen, gal, slijmen, enz.

IN ALLE GOEDE APOTHEKEN OF RECHTSTREEKS BIJ DEN UITVINDER

Apotheker Vandebussche

49, RIJSELSTRAAT, 49, MEENEN

Prijs 4,50 frank Prijs 4,50 frank Prijs 4,50 frank

Het Oud Bier der **brouwerij "De Arend,"** is gekend voor 't gezondste, kloekste, aangenaamste **A. Louwaege-Verstraete, Cortemarck**

PECTOIDS

Overtreffen alle andere zwarte pillkens tegen den hoest!

ZIJ KOSTEN ENKEL 4 FRANK!

UW APOTHEKER HEEFT ER!

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissche mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT

Leest aandachtig!

ZANNEKIN

DUBBEL BLOND BIER gezond, kloek natuurlijk

Brouwerij St Louis L. VERLENDE LOO

Alleenverkoop voor Isegheem en omliggende : S. M. VLAAMSCH HUIS, ISEGHEM

Allergunstigste prijzen voor herbergiers en koffiehuizen

Neringdoeners, zoekt uw profijt!

Voor uwe elektrische inrichtingen van 'drifkracht, verlichting, verwarming, belien, telefoon en radioinstellingen, waadt u tot 't huis

HENRI SIMOENS-SCHACHT HONDSTRAAT, 14 ISEGHEM

Aankoop, verkoop en huur van nieuwe en okasie motors.

Alle herstellingen Speedige uitvoering allechtigheden en beschrijvingen zonder verbintenis Voordeelige prijzen

De schoonste kinders... zijn deze die dagelijks gepoederd worden met

DULCIOR POEIER

Te koop in alle goede Apotheken. DE DOOS 1,50 FR.

DE VALLENDE ZIEKTEN!

EEN ENKEL GENEESMIDDEL zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal

HET IS DE Poeder Epilepsia

Prijs: 20 frank

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is

Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 jaar duurden.

Te koop in alle goede apotheken of rechtstreeks bij den bereider **Apotheker Vandebussche - Meenen**

Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

MONO POEDERS

Ontfelbaar geneesmiddel tegen : Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn, Rheumatiek, Grippe

WAAROM?

zijn de MONO POEDERS verkieslijk dan alle anders produkten van gelijken aard?

OMDAT

zij onmiddellijk de hevige pijnen stillen. zij altijd genezen daar waar alle andere geneesmiddelen mislukt hebben. zij door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen. zij, dank aan hunnen aangename smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden. zij in geen cachetten zijn, en dus door de teederste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN in dozen van : 12 pakjes 4,50 fr. 25 pakjes 8,00 fr.

SUIKERBAKKERIJ

Alberic Debruyne-Devolder

Rousselaerstraat, 18, ISEGHEM

Artikelen voor St Niklaas, Paaschartikelen en Nieuwjaarsgeschenken.

Kruidenierswaren

Conserven, Specerijen, Chocolate, Dessert, Biscuits, Pralines, Fondants, Suikers, Doopsuikers, Chocolate in reepen en in pakken. Grote keus van Spekken, essence, acidulé, forré.

Eierkleursel voor broodbakkers.

In 't groot SUIKERHANDEL In 't klein Bijzondere Prijzen voor Voortverkoopers

PIANOS OP DEN KLUISBERG

B. Van Hyfte

Gent, Nederkouter, 32 Gent (dicht bij het Paleis van Justitie)

EINDE BADSEIZOEN

Nieuwe pianos, slechts eenige maanden in huur geweest, met grooten afslag te koop.

TE VERKRIJGEN in alle Isegheemsche Apotheken

OP DEN KLUISBERG

Wie den Kluisberg bezoekt, late niet na het Vlaamsch Huis «Klokke Roelands» te bezoeken; eigenaar Maurits De Vos-Fiévé, waar benevens alle slach van dranken, ook nog te bekomen is in zijn winkel: chocolate, biscuïten, bonbons, speelgoed, enz. Koud buffet, enz., enz. Verhuuring van gemeubelde kamers en keukens. Stalling voor motos en velos kosteloos. Eenig depot voor de streek van alle slach van katoenen en wollen beddedekens, en dwellen. Verkoop aan fabrieksprijs.

VOOR UW

Schilder- & Behangpapier

WENDT U TOT HET HUIS

J. LEFEVERE-HUYSENTRUYT Roeselaerstraat, 108, Isegheem

Magazijn van kleuren en vernissen. Grote keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en tapijten. Trouwe bediening Lage prijzen

Hebt gij pijn in de lenden? Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken? Is uw water troebel of te sterk gekleurd? Lijdt gij aan jicht, heup- of lendenziekt? Zijt gij door Rheumatiek gekweld? Zijn uwe voeten gezwollen? Is geheel uw lichaam ontsield door een vuilen brand?

Dit alles zijn de zekere tekenen dat uwe Nieren, Blaas of Lever ziekelijk zijn en gij zoodaast mogelijk uw toelucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met

Dalila Pillen

Samsom's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

VERKRIJGBAAR IN ALLE GOEDE APOTHEKEN :

GOEDE WAAR PRIJST ZICH ZELF Voor uwe

Stoven, Kachels en Gasvuren wendt u tot

Germ. Ghekiere-Buyck

Roeselaerstr. 88, Isegheem

Magazijn van verlakt, aluminium en genikeleerd keukengerief, waschkulpen in galvanis, kinderbaden, waschfontein. — Grote keus van verlakte menageriestoven van de beste merken en buizestoven in eigen werkhuis gemaakt.

Gazinrichtingen Zink & Loodwerk Speedige bediening Matige prijzen

Schoenmagazijn

R. Vandenberghe-Bourgeois

Marktstraat 17, ISEGHEM

Grote keus van mans- en vrouw schoenen 30 t. h. goedkoop dan de konkurrentie.

Ook verkrijgbaar aan de voordeeligste prijzen : kinderschoenen, paufoffels, schoenkreem der beste merken.

Dwells, borstels, zeemvellen, sponsen en alle kuischgerief. Het huis gelast zich met herstellingen.

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de

Fondsenbank

Naamlooze Vennootschap

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL WETSTRAAT, 84 BRUSSEL

Bijbanken : Antwerpen & Kortrijk

Agentschappen :

Brugge, Crombeke, Poperinghe, Harelbeke, Moeskroon, Thielt.

Fondsenbank maakt deel uit van de groep Fondsenbank-Handelsbank-Noordstar.

Kapitaal en Reserven : 50.000.000 frank

BIJHUIS TE ISEGHEM ROESELAERSTRAAT, 28

WAAROM?...

Waarom hoesten al? BORSTPILLEN LALEMAN U radikaal genezen?

Waarom koort of tandpijn lijden als CACHETTEN KEPHIL die doen verdwijnen?

Waarom uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als DROSELS BORSTBALSEM der apotheek Laleman daartoe de geschikte middel is?

Waarom zelf ziek of zuchtig zijn als U ter apotheek Laleman alles kunt verkrijgen om U gezond te maken?

DUS VOOR ALLES NAAR DE

Apotheek Florent Laleman

Groote Markt, 15 Isegheem

Men draagt ten huize Telefoon 63

ECZEMA

huiduitslag, roode vlekken, jeukingen, springende handen, haarworm bij kinderen, genezen door het gebruik van

Cadeline-zeep

Te koop in alle apotheken.

ISEGHEM : Apotheek LALEMAN.

FAMILIEZIEKENBOND VOLKSBELANG

VLAAMSCH HUIS ISEGHEM

Verzekert tegen Ziekte

Invaliditeit

X-stralen

Operatie

Geboorte

Sterfte

En telt reeds meer dan 2000 leden WEES OOK VOORUITZIJNDE!

Drukkerij « Volksverheffing » Aalst. Onderwijsstraat, 14.

Joepie is soldaat

DOOR POL VARENS.

(4e VERVOLG)

Hoe dat Fransch daarachter gebruld werd is niet te beschrijven, de groote meerderheid zong maar woorden zonder de betekenis van te weten.

Joepie, die er niets van snapte en alle mogelijke woorden dacht te verstaan, zong er ten langen laatste maar op los. Hij bekreunde er zich niet over, wat de anderen eigenlijk uitgalden, en wanneer men het tweede koeplet eindigde met... negen en dertig, vertig... vervolgde Joepie ongestoord:

«Toesjoer, toesjoer, miserie, miserie Toesjoer, toesjoer, miserie den boer. Onbarmhartig ging het dan verder: «Een en veertig! twee en veertig...»

Toen ze eindelijk tot honderd gekomen waren was er reeds menig keeltje heesch.

Een korporaal kwam rond zeggen dat ze zich hoefden klaar te maken, daar er te Brussel werd overgestapt. Met tegenzin werd heel het boeltje weer opgenomen.

De trein gleed tusschen een dubbele huizenrij, wijl de remmen ratelden. Dan verminderde hij zijne vlucht en even later nadat hij in al zijne leden

gerild had, stond hij stil onder de wijde spoorhalle. Het wachten was gelukkig niet van langen duur en een half uurtje later had gansch de bende reeds in een nieuwen trein plaats genomen. Ook waren ze geen twee minuten aan 't rijden of ze herbegonnen te zingen. De Vlamingen veroverden ditmaal seffens het terrein, en weldra klonk het uit volle longen: «Omdat ik Vlaming ben», onmiddellijk gevolgd van een dreunenden «Vlaamsche Leeuw». Het ging er precies toe als op een Vlaamsche betoging, en der stoutste waagde zelfs een «Vliegt de Blauwvoet?» waarop het «Storm op Zee!» in koor werd geantwoord. Om wat afwisseling te brengen kwam men dan op het echt soldatenliedje:

«Nen boerham met suiker, suiker en plattekes, «Nen boerham met suiker, suiker en plattekes, «Nen boerham met suiker, suiker en plattekes, «Nen boerham met suiker, suiker en plattekes, En daarbij nog 'nen boerham met suiker, suiker en plattekes, «Nen boerham met...»

Als de hardste schreeuwiers het zoe-wat tien maal gezongen hadden, ver-

den er reeds verschillende dat het echt vervelend was, en die hadden het waarschijnlijk noch zoo niet voor.

Dat was echter juist een aansporing om het zoolang mogelijk vol te houden. 't Schijnt dat treiteren één van de geliefde bezigheden is, van tal van lieden.

De Walen die er in 't geheel niets van verstonden, hadden zich natuurlijk het meest geërgd.

Joepie die alweer het hoekje nevens het venster had weten te bemachtigen, turde maar voortdurend naar buiten, wat niet belette dat hij zijn keelpijpen had opgezet bij het zingen, als de orgelpijpen thuis in de dorpskerk met Paschen of Sinxen.

Reizen was voor Joepie iets buitengewoon. Enkel wanneer er iets dringend in de stad diende afgehandeld werd er bij hem thuis van den spoorweg gebruik gemaakt; telkens als vader Van Roy van zoon ritte naar de stad weerkwam besloot deze zijne rede met «'Ne mensch zaa wel es mier met de vaporen rijen as 't zoë veul niet koste».

De laatste maal dat Joepie de stad bezocht had, vóór zijn vertrek naar 't leger, was geweest, toen ze met een heel kliek uit 't dorp naar de wervingskommissie moesten. De veldwachter vergezeldte hen, en 't was een leute geweest zonder voorgaande, volgens Joepie in alle geval. Na dat zij in Adamskostuum voor den dokter verschenen waren, en na dat men de lengte van hun korpus, de dikte van hunnen neus, de vorm van hunnen

mond en de kleur van hun haar en oogen had opgeteekend was het pleziertochtje begonnen. Ze tooiden zich als bonte ossen, kop en kleeren vol groen en papieren bloemen en aan een der dasknoopen hing het door hen uitgeverkozen volk.

Terug in het dorp bereikte de leute haar toppunt... 't ging er van herberg-in, herberg-uit; drooge zielen beweerden dat het was een echte zupperpartij... Joepie wist niet of die menschen gelijk hadden, maar wat hij wel wist was, dat hij dien dag niet wist hoe hij was thuisgekomen.

Moeder en vader vertelden soms ook van een bevaart, die ze met hem gemaakt hadden, toen hij nog heel klein was. 't Beeld was hem zoo trouw en dikwijls voorgeschilderd, dat hij op 't einde reeds beweerde dat hij er zich nog iets van herinnerde, waaraan zijn zuster Maria, die niet naliet hem te plagen als ze daartoe de gelegenheid vond, had toegevoegd: «Joa, onze Joepie, dane wet zelfs nog hiël goed, hoe hem uit de koel es gekropen».

Joepie bemerkte met verbazing dat het land stilaan er heel anders begon uit te zien. Het was niet meer die platte vlakte, waar een boomenrij en eene verre dorpskerk den horizon afsloten...

Hier goldfe de bodem meer en meer en de vergezichten werden af en toe weggeborgen door een tamelijk steile bodemvereffening.

Joepie bemerkte zich niet meer om wat er rond hem gebeurde. En het was enkel om den schijn te hebben, dat hij dit wel deed, dat hij nu en dan

een keer tot de Witte zei: «Toch schoën, ho, die streek... Oprecht schoën...»

Telkens de trein voorbij een station wipte, — want het was een snelrein — deed Joepie haast wanhopige pogingen om den naam te kunnen lezen op het stationsgebouw. De laatste voorbijgierende plaatsnamen had hij echter te vergeefs trachten te ontcijferen. Hij kwam dan ook stilaan tot de overtuiging dat het geen Vlaamsche namen konden zijn. Bij een volgend station trachte hij al even wanhopig de plaatsnaam te stamelen, en daarom zocht hij om uitleg bij de Witte.

— Moar, Witte, zijn wijle soems al nie in de Woale-pays?

— Joa, Zeker, Joepie, wist-te gij da niet?

— Nië-ek, moar 'k kan het toch wel gekoëve, want 'k hem al van alle bakkenen getrokken om die vieze noemen op de stoaties te kunnen lezen...

Daarmede werd het gesprek afgebroken... en Joepie's vlugge kijkers richtten zich alweer vol bewondering door het venster.

Geleidelijk werd het nu een echte bergstreek; het land en de velden leken één golving... Mooie villa's stonden heel hoog verheven in een tuil van geboomte op een heuvel te pronken. Nu eens schoof de trein tegen een steile granietmuur aan, om wat verder weg hoog boven huis en veld verheven, als op den rand van een afgrond, zijnen weg voort te zetten.

Soms waren het ook hooge pyramid-vormige kolenheuvels die zich zwart afteekenden op den groenen

achtergrond van weiden en boomen... Nu waren het weer fabrieken met hooge schouwen, waar ruige zwarte rookpluimen uit opgingen die op het voorplan traden.

De bergen vertoonden meer en meer woningen en weldra werd de groote stad in de vallei zichtbaar. Daar rolde de trein in zuwierige vaart den grooten glazen koepel onder en door, dan slaakte hij zijn akelig aankomst gegil... en stopte.

Toen Joepie terug den helm op den kop gevoelde, kwam hij van her tot de werkelijkheid. Zoo'n reis was zeker mooi! Ware het doel maar even aankomkelijk geweest. Helaas, nu woog hem den ransel weer zwaar op den rug, nu martelde het geweer opnieuw zijn rechter schouder en ambeteerde hem meer dan ooit dien lastigen «sade-vi-joages».

En lang dat ze moesten marcheerden dezen keer! Joepie kreeg meteen de verzekering dat kazerne's altijd minstens een half uur van 't station op den uitkant van de stad staan.

En wat nog erger was, de kazerne lag op een tamelijk hoogen heuvel, als wilde men de kruisweg onzer schachten volmaken met er een kalvarieberg aan toe te voegen. Hoeveel «verdomme's, diju's en potvers» er achter de tanden geketterd werden eer ze er boven kwamen, kan geen statistiek uitwijzen.

(t Vervolg).